

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 ft., félévre 5 ft., negyedévre 2 ft. 50 kr., egy hétre 1 ft.
Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.
 Kiadó tulajdonos:
Kutas Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczky ház
 Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
 Hirdetések a legmórszelebb árakkal, melletti vétetek fel
Egyes szám 4 kr.

Klapka György †.

Debreczen, május 18.

Halnak, halnak, egyre halnak
 Szine-java a magyarnak.

Ismét oszlop dült ki. A szabadságharc egyik nagy alakja. A legjobbak, a legnagyobbak, a legbátrabbak egyike, ki Magyarország megpróbáltatása napjain nevét fényes betűkkel, örökre kitörölhetetlenül jegyezte be minden magyarnak szívébe.

Az egyetlen, kinek sikerült, hogy a világsi gyásznap után is megmentse a magyar zászlót; kinek sikerült, hogy dacoljon azzal a katona zsarnokkal, kinek neve, emléke átkos marad mindaddig, míg egyetlen magyar szív dobog.

Bátor és jó mint katona; becsületos mint hazafi; nagylelkű mint ember; kiváló még azok közül is, kik kötelességtudást ismernek; nagylelkű, nemes és az önfeláldozásig kész a segítségére.

Ő volt legtöbbnyire azon nagyszabású sztratégiai terveknek készítője, melyek a kápolnai csatától kezdve a nagy-sarlói csatáig a magyar fegyverek győzelmét biztosították.

Ő volt, a ki nemcsak mint hadvezér, hanem mint hadügyminiszter is nagy tevékenységet fejtett ki a honvédelem terén; ő volt, a kinek a szabadságharc utolsó korszakában a komáromi várak védelme jutott s a ki a várat csak az ő általa megszabott feltételek elfogadása után adta át az osztrák hadseregnek.

Görgey Arthur hadvezéri zsenije után Klapkát említették mindig, mint hozzá legközelebb állót; és Klapka népszerűsége egyforma nagy volt úgy a katonai, mint a polgári körökben.

A szabadságharc leveretése után ő is a száműzetés keserű kenyereit ette; s ő volt, a kire az 1866-iki porosz háború alkalmával a magyar légiók szervezését bízta.

Ő volt, a ki 1866-ban fegyveres kézzel lépett még egyszer Magyarország földjére; de vissza kellett vonulnia, mert a magyar nemzet inkább óhajtá már akkor a kibékülést a koronával, mintsem a fegyveres leszámolást.

És a következő évben a kibékülés meg is történt, — Klapka György nem sokára hazatért és a maga részéről is a legőszintűbb szívvvel csatlakozott a Deák-párthoz.

Tagja volt több ízben a képviselőháznak és a hatvanas évek végén, valamint a hetvenes évek elején is. Tevékeny részt vett a gazdasági mozgalmakban. Az akkori párt harcok nem kímélték őt sem és politikai ellenfelei megrágalmazták őt is. Ez időtől kezdve nem látjuk őt a politikai téren szerepelni.

Az utóbbi évek alatt ismét sokat volt külföldön, de a gondviselés megengedte neki, hogy a hirtelen és váratlanul jött halál ne idegen országban, hanem a haza földjén érje el őt.

Még tegnapelőtt ép erőben járkált a városligetben, és a magyar közélet alakjai közül többekkel beszélgetett, — s hajnalra hirtelen jobblétre szenderült az István főherceg szállodában, hol állandó lakása volt.

Halálának híre csak a déli órákban terjedt el, és mély és általános gyászt okozott.

Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök a képviselőházba érkezve, a pártok főembereivel azonnal értekezett az elhunyt tábornok temetésére vonatkozólag. Az erre vonatkozó megállapodásokat az ülés végén a ház elnöke közölte a képviselőházzal.

E szerint az elhunyt tábornok temetését a központi honvédegyelet fogja rendezni és mindenestre oly időben, hogy az országgyűlés tagjai is részt vehessenek a végső tiszteleten.

Hervadhatatlan babérkoszorúk fogják borítani a ravatalt, melyen Klapka György fekszik s a komor gyászt, mely körülveszi, megaranyozza nagy tetteinek örök dicsősége!

— **Országgyűlés.** A képviselőház ülése május 17-én. Az igazságügyi vita ismét lanyha mederben folyt. Tizenegy óra előtt az ülés nem is lehetett megkezdeni, oly kevesen voltak a házban. Egyébként a tárgyalás igen gyorsan ment. Egy-egy felszólalásnál több alig esett a nagyobb tételekre. Először Polónyi Géza szólalt föl, hogy arra a közjogi sérelemre utaljon, hogy a magyar kormány és az osztrák-magyar bank közt fölmerülő ügyekben ítélkező bíróság mindig Bécs-

nem azt csinálom, a mit Széchy Mária, hogy bu-ban epestem magamat; hanem a véralkatomnál fogva kitörök. Wesselényi lovag erre nemtelennek tartja a harcot gyöngé ellen. Leteszi a fegyvert és kezét csókol. Ez szép, ez gyöngéd eljárás. De édes istenem, a férfitas tett csak az lehet, ha lefegyverez és megadásra kényszerít... Menjen tehát, kedves ügyvéd ur s mondja meg neki, hogy ily körülmények között nem lehetek felesége. Tudja, az én nagyapám és nagyanyám paraszt emberek voltak. Szüleim már igen finom urak. Nos, a parasztvér kitört helyettök is én bennem kétszeresen. Talán könnyű szívvvel venném, ha a férjem eldöngölné, amugy istenigazában; de hogy végtelen csodálatba és szörnyűkódásba essék, mikor én rostélyost vagy kolbászt akarok enni s csupán a krémés süteményt, meg a befőtt gyümölcsöt tartsa eledelemnek, — ez az ultraidealizálás, ez kiállhatatlan. Több; elszenvedhetlen. Itt van a másik gombja. Isten vele...

Kezet nyujtott.

A fejem kábult, — mikor az utcára kiléptem.

Valóban különös.

Egy fiatal szöke asszonyka, a ki maga a finomság, kicsi keze-lába, fiatal a melle, picizny az ajka, hajlékony a dereka, mint a zsöngé vesző, csak a szeméi nagyok, a ki úgy látszik, fi gyelmes kiméletet érdemel, mint egy csillogó, tőrökény üvegalmá, egy ilyen asszonyka elkese-redek és elvállik, csak azért, mert a férj puha helyben tartja a ragyogó üvegalmát s nem veszi észre, hogy az tulajdonképen gummi lapda, mely ha behorpad is, hát újból kiduzzad.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Parasztvér.

(Elbeszélés.)

Irtá: **Kemechey Jenő.**

I.

Tamás bátyám, amint megátta, öreg legény léteire így sohajtott fel:

— „Ne teremts Isten többet, hadd csatantjon végén az ostor!”

Mikor pedig én megismerkedtem vele: akkor hagyta el a férjét, hogy örökre megváljon tőle.

— Kedves barátom, — mondá, ujjai közzé fogva kabátom gombját s addig-addig forgatva, miglen leszakítá, — az egy igen tisztességes kínésű uri ember. Nem tagadhatom, hogy még ma is szeretem. Nemes gondolkozású, a kit érdemes is szeretni. De neje, valóban, nem lehetek.

A gombot megforgatta hosszukás, gyöngéd ujjai között s átadta nekem.

— Tegye el. De ne adja a szabójának, majd én egyszer fölvarrom

És kinézett az ablakon.

Ott künn hideg eső szemeccselt. A kavargó ősi szél egy-egy csomó utczi szemetet fölesapolt az ablak üvegére. Vékony, sárga szalma-pozdorja reáragadt.

Berta össze huzta szemöldeit s úgy nézett rája.

Hirtelen felém fordult s türelmetlenül szólított meg.

— Jöjjön hát közelebb!

Gömbölyű karját, melyen megfeszült a könnyű battist ruha, merően kinyujtá.

— No, nézze ezt a szalma-pozdorját. — Látja?

Be sem várva feleletemet, gyorsan folytatá: — Ugy tudom, hogy maga nagyon szereti a borju-fricandót. Nos, mondja, mit csinálna, ha az a szalmapozdorja esetleg fricandóvá változnék s ön ide bentről látná éhesen?

— Egyszerűen kinyitnám az ablakot s beemelném.

— Esetleg betörné az üveget könyökével.

— Természetesen.

— No, látja, az én férjem nézné éhes szemekkel. Nézné reszketve, mint a kinek el akar menni a Péterkéje. Nyelvével meg nyálná a szája széleit. Nagyot fohászkoznék s tehetetlenül, gyáván besétálna a saját szobájába. Ön bizonyára megért engem, ha még hozzá teszem, hogy a papám, meg a bátyám leánykoromban annyiszor elverték, hogy a végtelen gyöngédség reám éppen az ellenkező hatást teszi.

Egy másik gombomat fogta meg és azt is forgatni kezdte. Kis ideig hallgatott, majd újra beszélt.

— Bizonyára olvasott ön gyermek korában lovagregényeket.

— Faublas lovag kalandjait.

— Már gyermekkorában?

Gunyosan nézett végig rajtam.

— Nos, képzeljen ön engem, ámbár bajosan fog menni, várkisasszonynak, vagy váraszonynak. Férjem Wesselényi Ferencz, a ki jön bevenni Murányvárat. A mint megtudja, hogy a várparancsoló nő, mit csinál? Ostromolni kezd? Nem. Táborba száll. Én meglátom. Képzheti,

ben ül össze. Szilágyi Dezső igazságügyi-miniszter kijelentette, hogy a törvényes idő lejártakor ő is helyénvalónak fogja tartani, hogy a bankbírószék felváltva Bécsben és Budapesten üljön össze. Kovács József határozati javaslatot terjesztett be az igazságügyi téren alkalmazott díjnokok fizetésének emelése tárgyában, de a miniszter ezt mellőzni kérte. Polonyi Géza ennél fogva azt indítványozta, hogy a határozati javaslat a pénzügyi bizottsághoz utasíttassék. A ház többsége ezt sem fogadta el. — Ezután Issekutz Győző szólalt fel, hogy az általa felhozott rendjel-kérdésre vonatkozólag nyilatkozzék, mert azt főben félreértették. Kijelentette, hogy ő csak örövendene, ha a rendjelek egészen letűnnének a napirendről, de nemcsak egy téren, hanem az állami élet minden ágazatában. Addig azonban, míg kortesszolgálatokért is rendjel jár, a bírói kar tekintélyének emelése érdekében is tenni kellene valamit. A miniszter válaszában azt hangsúlyozta, hogy az igazságügyi kormányzat mindent megtesz a bírói kar tekintélyének emelésére. A vita többi folyamán Visontai Soma a koronaügyészi állás betöltését sürgette, Polonyi Géza pedig a munkási fegyházban létező törvénytelen állapotokra hivatva a miniszter figyelmét. Szilágyi Dezső mindkét kérdésre megadta a választ s ennek kapcsán kilátásba helyezte, hogy nemsokára javaslatot fog beterjeszteni, mely lehetővé fogja tenni, hogy a szomorú börtönviszonyokon gyorsan lehessen segíteni. A következő czímnél Issekutz Győző újra felszólt, hogy a miniszternek válaszoljon. Szóltak még Hévízy János és Polonyi Géza, aztán a vitát elhalasztották. Az ülés végén Andrassy Tivadar elnök bejelentette a háznak Klapka György halálát s indítványozta, hogy a ház részvétének jegyzőkönyvileg adjon kifejezést.

— **Országos gazdatanács.** A földmívelési miniszter a gazdasági kérdések szakszerű megvitatása céljából országos gazdatanácsot állított fel. A hivatalos lap közli azok névsorát, akiket a miniszter e tanács tagjaivá kinevezett. Az országos gazdatanács elnöke a miniszter, alelnöke az államtitkár, tagjai pedig a következők: Andrassy Aladár gróf, Bánffy György gróf, Beniczki Gábor, a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei gazdasági egyesület elnöke, Bezerédj Pál selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott, Boros Béni

II.

Harmadnap a színházban találkoztam vele. Shakspeare „Makranczos hölgy“-ét adták. A színpadi férj épp akkor rángatta karjánál fogva a kis naivát, mikor melléje ültem.

— Ez az én kedvenc darabom. Férfi, aki mer is, tud is tenni: ez az ideálom.

Megragadtam a két kezét s belemélyedtem tekintetembe.

Mosolyogva húzta ki puha kacsóját kezemből.

— Bizony isten nem gondoltam magára! Ez ugyan kissé lehűtő közbeszólás volt. De a fiatal ember porszemből is várat épít. Nem tágitottam tőle. Feladtam a felöltőjét és haza kísértem.

A kapuban még egyszer feldicsérte Shaksperet és kezét nyujtott. És nem bocsátottam el, hanem végig nézve a nagynénjén, aki majd elaludt oldala mellett, megráztam kezét s hirtelen kérdém:

— Hát nem hív meg egy csésze theára?

Megütődés nélkül felelte:

— Ha ez az összes, értse meg, összes és kizárólagos kívánsága... nos, találja ki hogy akartam befejezni?

— Miért ne?

— Nem ugy. Akkor csak maradjon.

Igy.

Kirántotta kezét s mint a villám beillant a kapun.

A becsapott kapu végtől hosszúig levitte a bőrt karomról s míg a fájdalom áthatott rajta: oda belül csöngve, hatalmas hullámokban fölhangzott egy édes, egy végtelenül dévaj női kacagás.

Az öreg tante fölrezzent álmából s nagyot sikoltott:

— Jesszus! Ez a Berta még kompromittál ezzel a fiatal emberrel!

országgyűlési képviselő. Bujanovics Sándor országgyűlési képviselő, Dessewffy Aurél az országos magyar gazdasági egyesület elnöke, Gál Jenő országgyűlési képviselő, György Endre, Herényi Gotthárd Sándor a Vas vármegyei gazdasági egyesület igazgatója, Jakabffy Imre Krassó-Szörény vármegye főispánja, Kubinyi György országgyűlési képviselő, Losonczy Mihály a Jász-Kun-Szolnok vármegye gazdasági egyesület elnöke, Miklós Ödön országgyűlési képviselő, Pfeifer Mátyás, Pékár Imre a magyar leszámitoló- és pénzváltóbank igazgatója, Perlaky Elek, Szent Mártoni Radó Kálmán Vas vármegye főispánja, a Vas vármegye gazdasági egyesület elnöke, Szabó József az erdélyi gazdasági egyesület elnöke, ifj. Széchényi Imre gróf, Tisza István országgyűlési képviselő, Tolnay Lajos országgyűlési képviselő, Vályi Arpad országgyűlési képviselő, Zichy József gróf Pozsony vármegye főispánja és Zsendovics József prépost kanonok.

Klapka György.

1820—1892.

Klapka György tábornok, szabadságharcunk egyik legnagyobb alakja, tegnap reggel a budapesti István főherceg szállóban birt lakásán váratlanul elhunyt. — A hetvenkét éves, agg tábornok egész halála napjaig látszólag a legjobb egészségben örvendett s így halálának híre annál mélyebben hatott. A tábornok már mintegy 8 év óta lakott az István főherceg szállóban, a tél folyamán már többször betegeskedett s különösen éjjelei voltak nyugtalanok. Két szobát tartott s a szomszédos szobában hált mindig özvegy Gilbert Róza asszony, rokona, a ki éjjelenként többször megnézte és ápolta, ha rosszul lett. Sem ő, sem környezete azonban nem is sejtették korai végét s a legutolsó napokban is fogadták még régi bajtársait, a kik igen gyakran látogattak el hozzá.

Klapka tábornok halála mindenkit meglepett. Hirtelen állt be a halál, a melynek bekövetkezését még a legszűkebb környezet sem gyanította. Tegnapielőtt délután még nőrokona Gilbert Róza és titkárja, Nagy Károly, s még két hölgy társaságában az állatkertben volt, hol az egész délutánt kedélyesen csevegve töltötte el. Az egész

társaság künn vacsorázott az állatkerti vendéglőben. Fél tíz felé érkeztek haza, az István főherceg szálló II-dik emeletén levő lakásába, a hol még az esti lapokat olvasta. Hajnali fél négy órakor ébredt fel és arról panaszkodott, hogy a melle fáj. Nőrokona, a ki tíz év óta gondozza Klapkát, észrevette, hogy a tábornok rosszul van. De e pillanatban sem gyanított még senki komoly bajt, a midőn egyszerre hirtelen eszavakat hörgé: „Babám meghalok.”

„Végem van” s e szavakkal csendesen elaludt — örökre. Halálakor csak unokahuga és titkárja voltak mellette. Rögtön orvosáért, dr. Mandl Mórért küldöttek, a ki a halált konstataulta, annak okául szívzélhűdést jelentvén.

Ott fekszik az ősz tábornok ágyában; kezében fekete keresztet tart; az éjjeli szekrényen két gyertya ég. Órája, apróságai még ott vannak az éjjeli szekrényen. Hosszu, fehér szakállá keblére ér, jellemzetes arcán a halál nyomtalanul suhant el, semmi nyoma a halálközdelemnek, vagy fájdalomnak. Az egyszerűen butorozott, két ablakos szoba félhomálya mélabus hangulatot kelt a szemlélőben.

Klapka nevének családi neve Asboin; továbbá fiait Ernőt, Ivort és Györgyöt, leányát Mártát, férjezett Croysday, ki Londonban lakik, táviratilag értesítették a katasztrófa bekövetkeztéről.

Legutóbb nem igen foglalkozott írással, a koronázási album számára szándékozott valamit írni és mondta is környezetének, hogy érdekes dolgot fog papírra vetni. Egy fiatal festő, Ferenczi (Freund), a ki fia még ifjúkori barátjának és iskolatársának, szombaton arra kérte meg, hogy üljön neki. A tábornok szívesen engedett kérésének és szombaton először, vasárnap másodszer ült is neki. Tegnap lett volna a harmadik napja. A midőn a fiatal festő reggel megérkezett, már Klapka tábornok halva volt.

Klapka György 1820. április 7-én született Temesvárott, hol atyja polgármester volt. Gimnáziumi tanulmányait Szegeden végezte, honnan a karánsebesi katonai iskolába lépett s 1838-ban mint kadét a tüzérségbe, hol csakhamar kitüntette magát tehetsége, szorgalma és elevevése által. Minden erejét a hadi tanulmányokra fordítván, 1842-ben hadnagy rangot nyert s a magyar királyi testőrségbe vétetett fel. Öt évi szolgálat után mint főhadnagy tétetett át a 12-dik határvérezredbe. Akkoriban a legjelesebb tehet-

— Mari, gyere be, segítsd fel a kabátot Szunyeghy urra és kísérd haza; gyöngéledik.

Lehajtott fővel sietett a másik szobába. A jutte függöny leszakadt az ajtónál, amint megrántotta.

IV.

Nem régiben a Berta városkájában sétáltam Zalatnay Gyurival. Ez egy sajtóságos fiú. Gyermekekortól soha egyebet nem csinált, mint lovagolt, kocsikázott és agarászott. Néha excursionként felöltözött betyárnak s hónapszámra csatangolt a pusztán és nádasban. Együtt evett a bográcsból a pusztai betyárokkal. Hideg őszi éjszakán künn aludt a nedves földön, vékony nyári szűrben; máskor estétől reggelig táncolt a csárdában Finum Rózsikkal s pusztá ököllel kiverett onnan minden betyárt.

A Berták ablaka előtt megállottunk s néztük azt a veszett vágatást, amit a Pista báró négy almás pejesikója csinált.

Gyuri ledobta a szivarját s kiugrott az utcza közepére.

A nép riadozva futott onnan. Gyuri bevárta, míg hozzá ért a veszett negy állat: akkor megkapta az egyik zaboláját s oldalra rántotta; a koci felfordult, de a lovak megállottak.

Berta az ablakból nézte, s másnap megszöktette magát vele.

Zalatnay Gyuri aztán alig ötöd napra a szökés után, kezére csavarta a Berta hullámos haját és remek havvállait, melyeknél ragyogóbb fehéret csak az a boldog görög isten látott, aki először pillantotta meg a habokból kiemelkedni Vénus isten asszonyt, olyan kékre verte, hogy többé soha nem vehetett föl decolletirt de-rakat.

Ezt az embert aztán szerette!

III.

Másnap azonban még is csak ott voltam theázni.

Már-már azt hittem, átlépek a Rubiconon.

A szamovár zugott-berregett a kis triposz közepén és én szó nélkül, de gondolom, lázba gyult arczczal, tükröző szemekkel néztem, amint lehajolt a szamovár felé, megemelve fődőjét, melyről lecsöppent a forró víz csapadéka és a fedő felett nézett rám mereven s ha nem áltatom magamat, mondhatnám, éhesen delejező szemekkel, mint egy kígyó.

E pillanatban éreztem, amint lábai az enyémhez értek.

Lecsapta a fődőt.

— Eh! még nem jól forr! — szizegte inkább, mint mondotta és felszökött helyéből. Felugrottam én is. Es most én voltam a ki rácsapott prédájára. A meleg, ruganyos asszonyi test a lábától az ajkik tapadt hozzám, mint a gőzfürdő lehellete.

Soha édesebbet és soha zsisasztóbat ennél az egy csóknál! Egy csóknál, mert csak pillanattig tartott.

Hirtelen kifejtett karjaimból. Nem kifejtett, de határozottan lerázott és leerőszakolt a fotelbe.

— Igyék tehát! — mondá.

Félig öntötte cognakkal a csészémet s bele-szüröcsölt piros nyelvvel.

Egy hajtsára kiittam.

Mintha lávafolyam futott volna végig rajtam. A mellemhez kaptam.

Olyan arczczal, aminőt még nem láttam, tekintett reám. Aztán idegesen elkaczagta magát.

— Mit, ön megrázkodik ettől a kis cognactól? Ön sem férfi?

Kikiáltott az ajtón:

ségnek is a szolgál... azon év... ből. Epp... midőn... niszteriu... rium ala... Pestre si... zának.

Els... volt. Gál... Bathyan... ós magy... Nemsoká... is nyert... pályán t... végeig.

Már... a 6-ik h... borkari... testéhez.

A r... a Schlick... tábornok... nézve az... mutatta... retvén K... ideiglen... átvételre... testét Kl... des, átvé... szerencsé... és tokaji... lajdonkép... zett csász...

A d... mint az l... A tápió-b... dött Jella... hadtest m... is nyerte... és Aulich... ségében. I... érdeme s...

Görg... vezve, de... kát küle... czenbe... lenségben... terveinek... gén, Buda... akarván á... máromi v... nek átvéte... korlásában... páratlan... nusított.

Görg... nap mulv... hadtestek... moru péle... ték meg h... gyen az h... után tart... Kom... pitulált o... rangját az... mánybizto... ban vendé... itt nem id... donban te... „Emlékira... melyek j... gálnak.

1859... Ausztria e... gyar legió... hajtotta v... A há... be, állom... egyszersm... Fary emel... „nagytaná... tületbe, m... igen nagy... ügyekbe.

Jelen... Königrátt... lón ezala... meg is tör... A fegyvers... kényszerít... egyetlen e... A h...

ségnek is kevés alkalmá volt kitüntetésre s ő a szolgálat egyhangúságába belefáradván, még azon évben (1847.) kilépett a katonai szolgálatból. Éppen hosszabb külföldi utra akart indulni, midőn a márcziusi események bekövetkeztek, miniszterium s abban külön honvédelmi miniszterium alakult: s Klapka lemondván szándékairól, Pestre sietett — s szolgálatát felajánlotta a háznak.

Első kiküldetése inkább politikai, mint hadi volt. Gál Sándorral és Hajnikkal együtt vitte Batthyány kiáltványát a székelyekhez, melyet ez ő magyar nép mindenütt lelkesedéssel fogadott. Nemsokára azonban tisztán katonai megbízatást is nyert. S ettől fogva őt folytonosan a katonai pályán találjuk, mint hű harczost a forradalom végeig.

Már 1848. júniusban, mint százados lépett a 6-ik honvédszázalóba; novemberben mint tábornoki főnök tétetett át — Kiss Ernő hadtestéhez.

A moóri csata éjjelen érkezett Pestre, hogy a Schlick ellen induló Mészárosnál vegye át a tábornoki főnökséget. A további hadműveletekre nézve az ő terve lön elfogadva s a siker meg is mutatva helyességét. Mészáros azonban megvetvén Kassánál, odahagyta a vezerséget s az ideiglenesen Vetternak átadott miniszteri tárcza átvételére Debreczenbe sietett, hadtestét Klapkára bízván, ki mint akkor mar ezredes, átvette a vezérletet s megfordította Schlick szerencsését. Az általa vívott tarczali, kereszturi és tokaji csaták voltak a fiatal honvédségnek tulajdonképp első győzelmei, a rendes és fegyelmezett császári hadsereg fölött.

A diadalmas tavaszi hadjáratban Klapka mint az I-ső hadtest vezére vett tevékeny részt. A tápió-bicskei csatában egy darabig maga küzdött Jellachich ellen; visszanyomtatván, a III-dik hadtest megérkezéssel újra kezdte a csatát s meg is nyerte. Isaszegnél a fővezér Görgei, Damjanich és Aulichchal egyenlően osztozott a nap dicsőségében. Nagy-Sarlónál is a falu bevételé az ő érdeme s az ő része volt.

Görgei ezalatt hadügyminiszterré lön kinevezve, de a hadseregnél akarván maradni, Klapkát küldötte helyetteséül Debreczenbe. Nagy tevékenységet fejtett a rendtelenségben talált ügyek rendezése és a hadjárat tervei készítésére körül egyaránt. Május végén, Buda bevételé után, Görgei személyesen akarván átvenni tárczáját, Klapkát küldötte a komáromi vár s azzal a dunántúli hadjárat vezetésének átvételére. A vár biztosításában, hadai gyakorlatában s általában minden intézkedéseiben páratlan erélyt fejtett ki s nagy szakértelmet tanúsított.

Görgei aug. 13-án letette a fegyvert; pár nap mulva Damjanich átadta Aradot. A többi hadtestek vezetői is kényszerültek követni a szomorú példát. Egyedül Komárom szűz falai védtek még Klapkát; de egy elszigetelt pontot, legyen az bármily erős, egy legyőzött forradalom után tartani lehetetlen.

Komárom becsületes feltételek mellett kapitulált október 2-án. Klapka, kinek tábornoki rangját az osztrákok is elismerték, Ujházy kormánybiztossal rögtön külföldre utazott. Hamburgban vendégszerető fogadtatásra talált, de sokáig itt nem időzött, hanem Ujházytól elválva, Londonban telepedett meg. Itt írta meg 1850-ben „Emlékiratait” a magyar szabadságharcról, melyek jelenleg is történelmi forrásul szolgálnak.

1859-ben, az olasz háboru alkalmával, mely Ausztria ellen oly nagy sikerrel vívott, a magyar legió szervezését Kossuthal s Türrrel Klapka hajtotta végre.

A háboru elmúlásával ismét visszatért Genf-be, állomására a Banquehoz. S genfi polgár is egyszersmind, kit a még folyvást mindenható Fary emelt pártfogásával választatott a kanton „nagytanácsá”-ba — azaz a törvényhozó testületbe, mint Genf egyik képviselője. Befolyása igen nagy volt úgy a városi, mint az állami ügyekbe.

Jelen volt a háboru főbb mozzanataiban Königrätznél is. A magyar legió is szervezve lön ezalatt. S a háboru utolsó pillanatában meg is történt a belépés Magyarország földére. A fegyverszünet azonban gyors visszavonulásra kényszerítette. S ezt oly szerencsésen tette, hogy egyetlen emberét sem vesztette el.

A háboru után Magyarország állapota

jobbra fordult. A kiegyezés után a tábornok, ki akkor Brünneben időzött, egy francia lapban hosszabb levelet tett közre, melyben, mint írja, örömmel értesül a kiegyezésről s a koronázási ünnepélyről. „Tizenkilenc évi távollét után természetesen — írja — hogy élénk vágyat érzek újra viszontláthatni hazámat. Igyekezni is fogok, hogy mihielyt magánügyeim engedik, haza mehessek s remélem, hogy ott szives fogadtatásra talállok.

A képviselőházban tegnap délben terjedt el Klapka halálának híre s általános megdöbbenést keltett. A képviselők tömegesen a folyosóra tódultak és némelyek részvétellel beszéltek meg a gyász esetet. Az elnök, gróf Andrássy Tivadar mély csend közt jelentette be az ülés végén Klapka halálát s indítványára a ház részvétének jegyzőkönyvileg adott kifejezést.

Az életbiztosítás befolyása a hitelviszonyokra.

Hogy a biztosítás általában fontos jelentőséggel bír a hitelviszonyokra, az mindinkább határozottabb jelleget kezd ölteni és kitűnik számos körülményből.

Csak egyet említnék a sok közül: a tűzkár elleni biztosítást, mely nélkül a jelzáloghitelintézmény házakra vonatkozólag alig volna képzelhető.

Ritkán mulik el nap, hogy a hitelviszonyok megszilárdítása bizonyos biztosítási kombinációkkal ne hozassék összefüggésbe. A lakás és birtokberendezés tűzkár elleni, valamint jég- és szállítványkárok ellen való biztosítása mind olyan tényezők a hitel piacán, melyek a hitelképesség mérlegelésénél a hitelezőknek bizonyos direktívát szabnak.

Ellenben az életbiztosításnál a közvetlen jelzőleg nem jöhet figyelembe, az önmaga erejéből teremt vagyont és mégis lényeges befolyással van a hitelképességre; természetesen nem olyan alakban, hogy maga a kötvény tekinthető biztossági alap- vagy oly értékpapirnak, mely a hitelezőknek teljes fedezetet nyújt, mert a biztosítási kötvény esedékessége legtöbbször bizonytalan időhöz van kötve, sőt oly esetekben is, mikor a biztosítás kikötött időtartamra szól, még mindig kérdéses, hogy a biztosított díjfizetési kötelezettségét pontosan fogja-e betartani?

Csak a mennyiben a kötvény a társaságok által megszabott visszavásárlási értékkel bír, képezhet az biztosítási alapot, de ebben ismét a biztosítás célját látjuk negligálva, azon célzt, melyet az előre gondoskodó családfo családjá jövője érdekében kívánt a biztosítással elérni, minthogy a kötvény visszavásárlásával a biztosítás érvénye is megszűnik. Az életbiztosítási kötvényt a hitelviszonyok megszilárdítása eszközül tekinteni csak akkor van helyén, ha a biztosítás nem azon célzatos szándékkal kötött, hogy az a biztosított adósságainak kizárólagos fedezetét képezze, hanem oly esetlegességre kötött, ha a biztosítottnak korai elhalálása következtében a fennálló tartozás más uton nem volna rendezhető.

És ez az, ami az életbiztosításnak szerepet kölcsönöz a hitelviszonyok megszilárdításában; ehhez fűződnek mindama kombinációk, melyek a jelzáloghitelt az életbiztosítással összekapcsolják és a telek és házszerzést vagyontalanoknak is lehetővé tenni igyekeznek.

Egy külföldi építkezési vállalat tervezetet dolgozott ki, mely szerint lakóházakat épít és azok haszonélvezeti jogát átengedi olyan egyéneknek, kik a ház értékének 4%-át kamat fejében fizetik s életüket biztosítják az értéknek megfelelő összegre, úgy hogy a töke-kamat és biztosítási díj átlag 7-9%-ot tenne ki. Részünkről daczára annak, hogy 7-9%-nyi megterhelést nem tartunk tulságosnak, mert tekintetbe vevendő, hogy az illető családostul kényelmesen lakik, a vétel-árt lassankint kifizeti és végre könnyű szerrel házat szerez örökösökének, még is elhibázott dolognak tartjuk az egész tervezetet, mely nézetünk szerint nem nyújtja azt, amit ígér, t. i. a vevő életében nem lesz a ház tulajdonosa, csak halála után jut érvényre a tulajdonjog az örökösökre nézve, mert csak akkor válik esedékessé az elhunyt életbiztosítási kötvénye, mely fedezi a hitelező vállalat kövételését.

És elérte-e az örökösök azon célzt, hogy örökösökéi tényleg egy tehermentes ház tulajdonosává legyenek? Aligha. Mert az ilyen öröklött házzal megosztzkodni legkönnyebben csak annak eladása által lehet.

A tervezet ezen hiányosságán könnyű segíteni, anélkül, hogy a nagyobb terhet rójunk a vevőre. Hiszen mi célja van annak, hogy a vevő a vételár teljes összegéig biztosítsa az életét, miután a ház maga is nagy részben biztosítékot nyújt? A dolognak megoldása tehát abban állana, hogy a vevő fél az életbiztosítást a vételár fele részére eszközölje, mi által a vevő a ház értékének 1 1/2 %-ját tisztán megtakarítja, mely összeggel a vételárt 30 év alatt teljesen törlesztheti.

Ezen kombináció szerint az életbiztosítás ismét azzá lesz, a minek lennie kell; biztosítékul szolgál a hitelezőknek arra az esetre, ha a vevő a törlesztési időszaknak letelte előtt meghal. A vevő pedig már első napon eléri óhajtott célját, s jöllehet csak mint névleges birtokos figurál, minthogy a teljes vételárral még adós, de látja a lehetőséget, jobban mondva bizonyosságát annak, hogy adóssága az első évtől kezdve kevesebbedni kezd, s végre is 30 esztendő nem a világ, a ház még életében kizárólagos tulajdonává válhatik s azonkívül az addig fedezetlenül szolgáló életbiztosítási kötvényt is vissza kapja, mely családjának ismét szép megtakarítást képez.

Ilyen és ehhez hasonló számtalan esetben juttathatjuk teljes érvényre az életbiztosítás nemmes intézményét, csak szívünk legyen igaz helyén és családunk jövőjének gondoskodásáról egy pillanatra sem feledkezzünk meg.

A kath. felső leányiskola ügye.

Debreczen, május 18.

Nemrégiben volt szó róla a helyi lapokban. Azóta a nyilvánosság hallgat a dologról; de annál buzgóbban tárgyalják, annál nehezebben várják a kath. szülők, hogy az ige testet öltson. E sorok célja éppen az, hogy a közhangulatnak legyenek tolmácsai.

Ezt a közhangulatot a következőkben összegezhetjük.

Hogy a katolikus felső leányiskolára szükség van, azt bizonyítani — bárkivel szemben is — fölösleges. És nemcsak a katolikus szülők szempontjából, kik saját felekezetük vezetése alatt működő iskolába szivesebben küldenek gyermekeiket; hanem a város általános közművelődési haladásának tekintetéből is. Mert az az egyetlen felsőbb leányiskola, mely városunk lakosainak rendelkezésére áll, fölöttébb kevés a lakosság számához, még kevesebb az óriási vidékhez képest, melyről abban a tanuló összesereglenek. Ellenben a debreczeni, 10 ezer lelket számláló kath. egyház, melynek nagyobbik fele a műveltebb s így a művelődésért áldozatra is készebb osztályhoz tartozik: bizvást fön birna tartani önállóan is egy külön katolikus felső- vagy polgári leányiskolát.

Erről tehát nem kell szót vesztegetnünk. Fontosabb kérdés az, hogy mikor kezdje már meg az az iskola működését. Erre nézve — úgy látjuk — más nézetük van a szülőknek s ismét más az intézőköröké.

A szülők évek óta, évről-évre várva-várják, óhajtván-óhajtván a megnyitást; így most is az volna kívánságuk, hogy a kath. felső leányiskola már szeptemberben megnyíljon.

Az intézőkörök nem kevesebb buzgalommal siettetnék a dolgot; de tán legyőzhetetlen, vagy legalább hirtelenében le nem győzhető akadályt látnak, hogy a dolog nyélbe ütésével mégis késnek, késnek.

E sorok írója, ki a szülőkhez sokkal közelebb áll, mint az intéző körökhöz, a szülők fel-fogását teszi magáévé; vagyis kimondja, hogy a katolikus felső — szerinte tulajdonképen polgári — leányiskolát a jövő tanév elején, szeptemberben okvetetlenül meg kell nyitni.

Együttal természetesen kötelességének ismeri megmondani azt is, hogy miképp gondolja ezt kivihetőnek.

Ne legyen az felső, hanem polgári leányiskola. Akkor a mostani elemi leányiskola V. és VI. osztályában — mely köztudomás szerint tulságos népes — már megvan a polgári

iskolának I. és II. osztálya, minthogy a polgári iskolába a IV. osztályból veszik föl a növendékeket, míg a felsőbe csak a VI.ból.

És e tervnek keresztül vitelére most kedvező alkalom is van, mert az elemi iskolához már a jövő évre legalább két új tanerőt kellene választani. A helyett a kettő helyett választásnak polgári iskolákra képesítettéket; s a mivel ez többé kerül, a tanítási díjakból bizonyára fedezhető lesz.

Ha pedig most újra elemi iskolai tanerőket választanak, a polgári iskola felállítására egészen addig el lesz odázva, míg a Svetics alap az apácák behozatalát megbírja, s még ez esetben is majd újabb nehézségek fognak előállni, melyekről azonban most nem szólhatunk.

Pedig, hogy a polg. iskola jobb lenne a felsőnél, csak az is bizonyítja, hogy amaz bizonyos életpályákra is képesíti a nőket, míg emez nem! Azon kívül az általános képzés is nagyobb foku a polgári, mint a felső népiskolában.

A polgári iskola III. osztálya (az ugynevezett VII-ik osztály) felállítására volna hát a tulajdonképeni új teher. De ha már két tanerőt a fentebb javasolt módon választ az iskolaszék, csupán csak egyre van még szükség, hogy az iskola megkezdhesse működését. Az az egy tanerő pedig meg van a mostani tanítói karban s mérsékelt díjért hajlandó is volna tán elvállalni egy ismeretkór tanítását mind a három osztályban, elemi iskolai órái mellett.

Ezen módon — az első évben — új tanteremre is csak egyre volna szükség s az bizony nem kerülne sokba.

A következő évben fölállana aztán a polgári iskola IV. utolsó osztálya (az ugynevezett VIII. osztály) is, a mi akkor már újra könnyebbé is kivihető; és aztán nyugottan várhatnók a Svetics-alap megerősödését s iskolánk tovább fejlesztését.

Ajánljuk sorainkat az intéző körök becses figyelmébe!

Különitélek.

* **Katonai botrány.** Kassáról írják: e hó 8-dikán (vasárnap) este félkilencz órakor két közrendőrt rendeltek a vásártérre, hogy az ott felállított költéltánczos bódé körül a rendet fentartsa. Minthogy sokan a bejárat elé tolakodtak, úgy, hogy nem lehetett a bódéba jutni, a rendőr felszólította az oda tódulókat, hogy vonuljanak hátrább. A tömeg közt volt két 67. gyalogezredbeli altiszt is, az egyik őrzővezető, a másik szakaszvezető. Ez utóbbi engedett a felszólításnak s hátrább vonult, az őrzővezető azonban még közelebb ment s azt felelte a rendőrnek, hogy ő katonaság s neki nem parancsol senki. A rendőr még egyszer távozásra szólította fel s minthogy az nem engedelmességet, tovább akarta tolni. Erre azonban a katonaság megragadta a rendőrt s dulakodás közben a rendőr kabátjáról több gombot letépett. A rendőr erre egy másik rendőrtársát a közellevő Korona kaszárnyába küldte a katonai őrzővezetőt. Ez alatt azonban a katonaság szakaszvezető cimborája már a kaszárnyában járt s onnan kihozta az őrzővezetőt, a mely parancsára a köteleességét teljesített rendőrt megragadta s a kaszárnyáig lökdösve és szidalmazva, az ott levő katonai őrszobába hurcoltatta, a hol a két altiszt a rendőrt felpofozta s talán többre is vetemedik, ha szerencsére Halmy János rendőrtisztviselő elő nem siet s erélyes fellépése által ki nem szabadítja a katonák kezei közül. Ennyiből áll az eset, mely legflagránssabb megsértése a polgári egyéni szabadságnak. A kassai rendőrség jelentést tett az esetről az ezredparancsnokságnak.

* **Munkásnők gyűlése.** A bécsi munkásnők vasárnap délután igen népes gyűlést tartottak. Dworschák Etelka k. a. szocialista nő élesen elítélte a felsőbb osztályú nők egyenjogúságra való törekvéseit, melyekhez a munkásnőknek semmi közük sincsen. „Ott leszünk mi szocialista-nők — úgy mond — mi is a pünkösdkor tartandó asszonygyűlésen. Szavamra mondom, hogy teljesíteni fogjuk köteleseinket. Nemcsak a férfiakat, bennünket is kizsákmányol a mai termelési rendszer. Mi tápláljuk, sőt neveljük a bourgeois asszonyok gyermekeit, a magunk kicsinyeit pedig menhelyekre kell adnunk, a hol rendszeresen elbutítják őket.“ A nagy lelkesedés-

sel fogadott beszéd után Grubinger kisasszony a ponyvairodalom ellen szónokolt, végül pedig a munkás és munkásnők szolidaritását proklamálta.

* **Érdekes lelet az ókorból.** A budapesti körvasút munkálatainál, melyek most folynak, a napokban ásásközben egy régi római sirra bukkantak. A leletről értesítették a nemzeti múzeum igazgatóságát s a sirt Pulszky Ferenc múzeum igazgató jelenlétében bontották föl. A koporsó öt nagy vastag, kőlapból volt összeállítva s egy női csontvázat találtak benne. A csontváz a nedveségtől, mely a koporsóba behatolt, nagyrésztben szétmállott. Az egyik ujjon vékony bronz karikagyűrű volt s a koponya felől szép üveg kehely állott. Két oldalt egy-egy smadragkőves fülbevaló hevert. A csontváz közepe táján egy bronz díszítésű kis faládikót találtak bronzlakkal és kulcsal, míg a lábaknál két illatszer üvege, több elrozsdásodott vaspánt és négy bronzérem volt. Ezenkívül három kis cserép mécesest találtak a koporsóban. Mindezek a tárgyak az akkori temetkezési szertartásnál fogva kerültek a koporsóba. Pulszky Ferenc az egyik bronzérem köriratából Aurélianus római császár nevét betűzte ki, a Kr. u. 270-ik esztendőből. A leletet beszéltették a nemzeti múzeumba.

* **Nők kongresszusa Párisban.** A nőemancipáció minden nemzetbeli rokolyás bajnokai e hó 13-ára a találkát adták egymásnak Párisban hogy megvitassák a „női kérdést“. A kongresszus, melyre nagyon sok külföldi nőegylet elküldte képviselőit, a 6-dik kerület polgármesteri épületében nyílt meg. A kongresszus elnöke Royer Clemence francia író és a legkiválóbb szónokok egyike Derainnes Marie asszony, Placeniens kisasszony (svájci), Feinkint k. a. (orvosnővendék lengyel), Ch. Vignier asszony (amerikai.) Egyébiránt mindjárt az első napon a kongresszus valamennyi tagja — szólasra jelentkezett.

Városi ügyek.

Védekezés a peronospora ellen. Debreczen város tanácsához a földművelésügyi minisztérium rendeletét küldött, melyben a peronospora elleni védekezésre hívja fel hatóságunk figyelmét. Ugyancsak a rendelet intézkedések megtételét is sürgeti. Azonkívül küldött még Debreczen város tanácsához utmutatást is a peronospora viticola ellen való védekezésre. A rendelet értelmében ezen figyelmeztetés és utmutatás azzal adatik ki a rendőrfőkapitányságnak, hogy a szőlőgazdák és tulajdonosok előtt hirdesse ki. A védekezéshez szükséges eszközök és szerek a földművelésügyi miniszter által a magyar mezőgazdák országos szövetségének adatolt ki (Budapest — Köztelek). A megrendelés onnan teljesíthető.

A városi számvevőség hivatalos helyiségében felfordult világ van. Ne hogy félre értsé bárki is ezt a kijelentésünket, megmondhatjuk, hogy azért, mert a helyiséget átalakítják és a tisztogatás lázas erővel folyik. A számvevőségben a hivatalos órák holnap már rendszeresen tartatnak.

Az új laktanya. Megemlékeztünk arról, hogy Debreczen város tanácsa megtette szükséges intézkedéseit a Szent-Anna-utca végén álló Pavillon laktanya felépítése ügyében. Azóta a város mérnöki hivatalában nagy szorgalommal dolgoznak a bár régebben készült, de módosításaiban átalakítást igénylő tervezet elkészítésén. A laktanya épület tervszerint jobbról-balról kapna új épületet s még a háttérbe is jutna belőle. Ezek az épületek különállók s kisebb, nagyobb szabásúak; emeletesek vagy földszintesek. Összesen tizenkét ilyen épületből fog állani — a kidolgozandó tervszerint az új közshadseregbeli gyalogság számára szánt új laktanya.

A ragályos betegségek. Tovább terjedésének megállítására tárgyában nagyobb fontosságú rendeletet intézett a belügyminiszter Debreczen város tanácsához, melyben erősen hangsúlyozza, hogy a szükséges óvintézkedések minden előforduló esetben sürgősen megteendők. S árváry Gyula dr. a város főorvosa egy tervezetet dolgozott ki, természetesen a rendeletre való tekintettel és a ragályos betegségek tovább terjedé-

sének megállítására. Ezt a kétségtelenül fontos tervezetet Debreczen város tanácsa közelebbi ülésében veszi tárgyalás alá.

Egyházkerületi közgyűlés.

Debreczen, május 18.

— Második nap. —

Az elnöki székét az újonnan beigtatott püspök: Kiss Áron és Vállyi János főgondnok foglalták el. A számosan megjelent egyházkerületi képviselők sorában láttuk Tiszza Kálmánt és Tisza Istvánt is.

Elnök a gyűlést megnyitván, bejelenti, hogy a jegyzőkönyveket holnap fogják hitelesíteni.

Az egyes egyházmegyékből megjelent képviselők igazolása után megválasztották a különböző küldöttségeket.

Tóth Sámuel főjegyző bemutatja tudomásvétel végett a konvent jegyzőkönyvét és bejelenti azt, hogy a konvent május 23-ára van összehívva.

Konventi képviselőkké választottak;

Rendes tagok: az egyháziak részéről: Szeremley József, Tóth Sámuel, Szabó János és Széll Kálmán; a világi képviselők közül: Isáák Dezső, Degenfeld József gróf, Horthy István és György Endre.

Póttagok: Szeremley Sámuel és Kiss Albert, továbbá Tisza István és Kovács János.

A közalapi végrehajtó bizottság rendes tagjait Szabó János, póttagnak Széll Kálmán; a Baldácsi-alapítvány igazgatóságába Kiss Áron püspök rendes és Peterdy Károly póttagnak megválasztották.

A zsinati közp. bizottság jegyzőkönyve és a zsinat első ülészakaról szóló napló és az 1790/91. orsz. gyűlés emlékére rendezett ünnepély leírása tudomásul vétetvén, utóbbi értékesítése módjainak megállapítását a közgyűlés az esperesi karra bizza.

Joó István egyh. ker. pénztárnok jelentését a közgyűlés elfogadta,

Bold. eml. Révész Bálint püspök emlékére a múlt évi november havában tartott gyűlést indítványra a kiküldött bizottság azt a véleményes jelentést teszi a ker. közgyűlés elé, hogy a megboldogult sirjának emlékkövel való megjelölése céljából az összes egyházkerületek adakozásra kéressenek fel és az így begyűlt összeg fordíttassék az emlék emelésére. Indítványozza a bizottság továbbá, hogy az elhunyt püspök arcképe az egyházkerület költségén valamely elsőrendű hazai festő által készíttessék és a jelesek arcképcsarnokában helyeztessék el.

A megboldogult püspök emlékezetére emelendő maradandó emlék, vagy alapítvány tétessék; Tisza Kálmán indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a begyűlendő összegnek hová való fordítása, illetőleg az emlék minősége iránt való intézkedés csak a gyűjtés bevégezte után fog megtétni.

A megboldogult özvegyének kegydíjúl a közgyűlés 1893. márczius 1-étől fogva évi 500 forintot szavaz meg a közigazgatási pénztár terhére.

Tisza Kálmán egyházkerületi gondnok indítványára a közgyűlés határozta, hogy a volt helyettes püspök kiadásai elszámolására az egyház pénztár vizsgálata végett kiküldött bizottság tegyen konkrét javaslatot.

Az Andaházy-Szilágyi intézetbe való felvétel Tóth Sámuel indítványára ezután a tavaszi gyűlésen fog történni.

A debreczeni főiskola szellemi és anyagi ügyeit vizsgáló egyház. bizottság jegyzőkönyvi jelenését olvassák föl és az adminisztratív ügyekről szóló jelentést a közgyűlést elfogadja.

A főiskola négy alsó osztálya mellé négy paralell-osztálynak; a tanítóképzőintézetben rajztanári szék felállítását határozza el a közgyűlés.

Oszterlamm Ernő 40 évi tanárkodása után lemondván, a közgyűlés elfogadja és buzgó működése fölött jegyzőkönyvi elismerését fejezi ki. Az így megüresedett tanszék betöltésére Liszka Nándor ideiglenesen működő tanár véglegesíttessék.

Egy gimnáziumi tanszékre való pályázat ki hirdetésével elnök-püspök megbizatik.

A nevelés- és módszertan tanításával J o ó István bizatik meg és részére a 400 frt évi tiszteletdíjat a közgyűlés megállapítja.

Az országos zsinatnak felhívása, Debreczenben felállítandó b ö l c s é s z e t i fakultás ügyében, a tanügyi bizottság véleményével együtt alapos tanulmányozás végett kiadatik a főiskola szellemi és anyagi ügyeit vizsgáló egyh. ker. bizottságnak.

A közgyűlés lapunk zártakor még tárgyal.

Hamarább nem ?...

A mama mélyen aludt a diványon fekve; mellette a bölcsőben szendergett kicsikéje, álmában mosolyogva.

Gizike, a kire rá bizták, hogy ringassa a bölcsőt, hol a kicsire nézett, hol a mamára, — végre egyet gondolt s óvatosan fölölelte, kilopta az édes babuskát a vánkoscák közül, noha alig bírta, mert ő se volt nála sokkal nagyobb.

Es suhant vele ki a kertbe. Sebesen, mint a szellő az elragadott rózsalevével, mint a tolvaj az orzott kincsessel, — a zöld selyem pázsimon át.

Bólingató almafa lugasában pihent meg vele, ott az ölébe vette, duczolgatta s úgy kérte a madárkakat, hogy csak daloljanak neki szépen. S a kicsike fölbredt — oh, de nem fakadt sirva.

Főhajnaldó bársonyszemecskéi a testvér édes gyöngédséggel telt tekintetével találkoztak, megértte a reá sugárzó delect s elkezdett mosolyogni a fényes arczoska, a bűvös tükör, mely a pillanat benyomásait oly híven adja vissza.

S a mint a két gyermek, a parányi s a nagyobbacská, egymásra mosolygott, édes, finom ezüstös kacaj reszketett a kristályos légtérben, mint az érkező kikelet láthatlan tündérének csengő kacagása, mely sugarat idéz az égből, madarakat hív elő a messzeségből, virágot csal a földből s tarka pillangót a virágok kelyhéből.

De eközben az édes anyának megsugta az őrangyalka, hogy gyermeke nincsen egészen biztos kézben. Futott ki a kertbe, — de hát nem tudott haragudni arra a csupa szeretetből vétkező kis bűnösre.

Elvette tőle, az elszontyolódó kis dajkától a már békétlenkedő piczit, s megnyugtatta őt.

A parányi édes polyp mohó vágygyal szivta boldog áldozatának, az édes anyának az élet forrásától duzzadó áldásos keblét.

A kis Gizi duzzogva nézte e műtételt. Haragudott, hogy elvették tőle a kedves játékszert. Persze, a mamáé. Az ő babáját nem veszik el tőle, de hát azzal nem oly élvezet játszani, az nem eleven...

Végre megszólalt:

— Mamuska! Ugy-e nekem is hoz majd a gölya ilyen kis babát?

Nevetésre fakadt a mama:

— Hohó kedvesem! Az még soká lesz!...

Majd ha te is asszony leszel, mint én...

Kerekre nyitotta szemét a kis lány, mintha be akarna látni e messze jövőbe; s szinte elszomorodva, de kacagató naivitással kérdé:

— Hamarább nem?

N A P I H I R E K.

Határidő naptár

Nagy sétőhangverseny vasárnap és szombatnapon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Múzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyitvános olvasóterem a kollegiumban, hétfőn aszerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig d. u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

Május 17 A hittan hallgatók majálisa a Dobospavillonban, a nagyerdőn.

Máj. 21. A debreczeni munkás dalegyület estélye a Margit-fürdőben.

Máj. 21. Jogász majálisa a nagyerdei vígadóban.

Máj. 21, 22, 23. Hajtővádaszt a Guthon.

Máj. 22. A tornaegyesület versenye.

Máj. 22. A tornaegyesület bankettje a Margit-fürdőben.

Máj. 28. Az ács ifjuság majálisa a Margit-fürdőben.

Máj. 28. Az ács ifjuság zászlószentelési ünnepéje.

Máj. 29. Az iparos kör majálisa a Margit-fürdőben.

Jun. 14. A gazdasági egyesület 25 éves jubileuma.

Jun. 19. A nőegylet közgyűlése.

— **Személyi hir.** Tiszta Kálmán, volt miniszterelnök, országgyűlési képviselő a ma reggeli vonattal Budapestről városunkba érkezett. Tiszta Kálmán résztvett az egyházkerület mai közgyűlésén.

— **Küldöttség a püspöknél.** A m.-szigeti lyceum tanári kara és kormányzó tanácsának küldöttségét, melyben Viski Krúzselyi Bálint jogakadémiai és Kovács Béla főgimnáziumi tanár is megjelentek, Várady Gábor tiszteletbeli felügyelő gondnok vezette. Szónok röviden üdvözölte a püspököt, ki a lyceumról legjobb indulattal nyilatkozott és ígérte, hogy a főtanoda ügyeit buzgón támogatni fogja.

— **Védhímlő oltás városunkban.** Debreczen szab. kir. városában az évenként hivatalosan teljesítendő védhímlő oltás f. évj május hó 15-én megkezdődött és minden következő vasárnapon d. u. 2 órakor az alább megnevezett kerületi orvos uraknak szintén alább megjelölendő lakásán folytatni fog; nevezetesen: 1. a Péterfia és Csapó utcái város részében lakókra nézve Dr. Balányi Ede I-ső kerületi orvosnak Rózsa tér 12. sz. lakásán, 2. a Piacz és Hatvan utcái város részében lakókra nézve Dr. Kenéz Gyula II-ik kerület, orvosnak Batthányi utca 2159. sz. a. lakásán, 3. a Varga és Czegléd utcái város részében lakókra, valamint a külsőségekről behozottakra nézve Ujházy Károly III. kerületi orvosnak Teleky utca 2165. sz. a. lakásán. A rendőrfőkapitányság különben erre nézve utbaigazító s házanként széthordandó hirdetményt bocsát ki, melyben a védhímlőoltási kötelesség teljesítésére nézve a vonatkozó törvény rendelkezéseit is eszközöli.

— **A városi tanács díszmagyarban.** Debreczen város tanácstagjainak s főbb tisztviselőinek körében, megbeszélés tárgyát képezi a díszmagyar egyenruha használata. A városi tanács tagjai ugyanis azt akarják, hogy minden ünnepélyesség, kivonulás alkalmával, a mikor a törvényhatóságok képviselői is megjelennek, a városi főbb tisztikar díszmagyarban legyen jelen. Az életrevaló eszme gyorsan talált hívekre, pártfogókra a városháza falai között s így a városi tanács tagjai valószínűleg közelebb megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a terv megvalósíttassék.

— **Teleki Sándor betegsége.** Teleki Sándor ezredes állapotában nem állott be változás. Még mindig rendkívül gyenge és az az érdeklődés, melyet eddig általában, még betegsége alatt is, minden dolog iránt tanusított — most már teljesen elhagyta. Némán, mozdulatlanul fekszik ágyában, az ujságokat sem olvassa már fel előtte fia, László gróf, ki eddig naponta rendszeresen elolvasta az érdekesebb híreket. A nagybányai kastélyban, mely ott fekszik a Zazar partján, üres, kihalt az élet, főleg mióta Blanka grófkisasszony eltávozott a szülei házból, hogy Domahidy főszolgabírónak legyen hitvese. A gróf ott fekszik dolgozószobájában, a mely tele van érdekesebbnél-érdekesebb emlékekkel, egy hosszú és dicsőséges pálya ragyogó emlékeivel. Az íróasztalon megkezdett, félbehagyott, kész irodalmi dolgozatok hevernek, a melyek talán napvilágot látnak, ha a gróf felépül... Ehhez azonban nagyon kevés, halavány remény van. A gróf környezete azonban még mindig bizik. A gróf — ezelőtt három évvel, mikor tudvalevőleg az ujságok holt híré is költötték — szintén megbirkózott egy hatalmas, erős betegséggel és teljesen épen, egészségesen gyógyult fel belőle. Azóta nagyon vigyázva, mértékletesen élt s hogy erősítse magát, sok abszintot fogyasztott el. A mig ez a betegség — kezdetben melhártgyaguladás — ágyba döntötte.

— **Csendes eső.** Sötét, komor képe van a természetnek. Az eget beborító sűrű felhőcsoport egész napon át apró cseppekkel öntözte a szomszagos földet. Áldást hozó kis eső ez a gazdálkodó közönségre, mely nehezen várta s most, hogy megjött, örömmel üdvözi.

— **A homoki szőlők pusztulása.** A szőlőgazdák és kerttulajdonosok bizonyára nem örömmel fogadják azt a felette fontos miniszteri értesítést, mely a peronospora vitikola, a szőlő lavelének e pusztító betegségére vonatkozik. A miniszteri leirat és értesítés szerint a homoki szőlőket óriási mérvben kezdi pusztítani ez a betegség, mely a filloxera után a legutálatosabb

vendégnek bizonyult. A szőlő leveleinek különösen alsó részének apró kocsányai körül keletkeznek. Ugy néz ki, mintha só, vagy éppen dér lenne. Lassan, de biztosan pusztítja szőlőinket. Debreczen város területén csaknem minden szőlő homokban fekszik, nálunk tehát sürgősen és multhatatlanul óvintézkedéseket kell fogantositani. A rendőrfőkapitányság a városi tanács utasításához képest közelebb hívja fel a szükséges intézkedésekre a szőlőgazdák és kerttulajdonosokat.

— **A hittanhallgatók majálisa.** Főiskolánk hittanhallgatói tegnap tartották meg jól sikerült nyári táncvigalmukat a nagyerdei vígadóban. Nem csaldódt a rendezőbizottság, midőn majálisához szép reményeket fűzött, az csakugyan jól sikerült. A nagyerdei vígadó nagytermének főbejárója izléses díszítésével lepte meg a belépőt, a hol dusan lobogózt körzetben virágokból font betűkből „Isten hozott“ felirat állott. Épp oly díszesen és izlésesen volt díszítve a nagyterem is, a hol valóban kedves hölgytársaság gyűlt fesztelen, jókedvű szórakozásra egybe. Az első négyest nyolczvan pár tánczolta s a mulatságnak a késő hajnali órák vetettek véget. — A hittanhallgatók nyári táncvigalmára kiment Kiss Áron püspök, Vállyi János egyházkerületi főgondnok s számosan még a püspök beiktatására Debreczenbe érkezett küldöttségek tagjaiból. Jelenvoltak: Asszonyok: Balogh Ferenczné, Benedek Jánosné, Baróthy Józsefné (N.-Bajom), Boros Ferenczné, Cseh Károlyné (Nagy-Bajom), Csiky Lajosné, Garzó Gyuláné (Gyoma), Géressy Kálmánné, Herczeg Jánosné, Hódy Bétáné, Jó Istvánné, Kállay Istvánné, Katona Istvánné, Kiss Kálmánné (N.-Körös), K. Kiss Józsefné, Kun Lászlóné (M. Pályi), Lévy Józsefné (Szathmár), Lukács Ödönné (Nyiregyháza), Mácsai Sándorné, Medgyesi Gáborné, Nagy Zsigmondné, Örvényi Ottóné, Raics Józsefné, Soltész Jánosné (Ombod), Surányi Lajosné, Szőke Jánosné, dr. Török Józsefné, Végh Gyuláné. — Leányok: Adám Tinka, Aranyi Juliska, Árvai Ilonka, Balsay Ilona, Bájler Lujza, Birinyi Róza, Baróthy Erzsike, Bíró Margit és Matild (Derecske), Bodó Juliska, Boros Mariska, Buzás Erzsike (szőke), Cseh Matild, Debreczeni nővérek, Fényes Irén (Almosd), Garzó Mariska, Gulyás Mariska, Hegedűs Paula, Hegyesi Tónika, Kacsó Gizella, Kálar Mariska, Kállay Mariska, Kassay nővérek (Diószeg), Katona Róza, Kiss Mariska, Kovács Laura, Kun Erzsike, Lukács Ilonka, Mácsai Ida, Medgyesi Gizella, Möricz Róza, Nagy Emma, Nagy Ida, Nagy Irma, Némethy Ilona, Öreg Jolán, Papp Sarolta (Budapest), Polgári Teréz, Raics Karolina, Soltész Ida, Székely Jolán, Szőke nővérek (Mihályfalva), Tóth Teréz, Vecsey Gizella (P.-Ladány).

— **Lesz-e vízvezetéke Debreczennek?** Ez iránt különösen most, midőn a nyári napok között vannak nagyon kezd érdeklődni Debreczen város közönsége, különösen pedig, érdeklődik az iránt, hogy a városi tanácshoz benyújtott különféle vízvezetési ügyekkel mi van? Az orvos és gyagyszerész egyesület is felhívta Debreczen város közgyűlésének tagjait arra, hogy a vízvezetési előmunkálatok, tervezetek eszközzésre, illetve azok tanulmányozására küldjön ki valakit. Az ügy csendesen hever, talán mert az idő rövidsége miatt még nem kerülhetett a kérvény beadása óta immár két izben is lefolyt, közgyűlés elé. Tudomásunk szerint Rössler Richárd mérnök, Bánó és társa s még egy belga, tehát három czég nyújtott be ajánlatot Debreczen város tanácsához. A vízkérdés nálunk nem olyan amely referens, vagy bizottságnál hónapokon át húzódhatnék. A debreczeni közönség, a lakosság jól felfogott érdeke kívánja azt meg, hogy elébb érdemileg elintézzék.

— **Szintársulatunknak Nyiregyháza jól megy a dolga.** A közönség közönyössége rövid időn megtört, ugy hogy egymás után háromszor is zsufozt házat vonzottak. A Madarász pedig éppen bevált s mint nálunk, ugy Nyiregyháza is kassza darab lett, folyton telt ház előtt adták. A közönség nagyon elégedett a társulat és a repertoírral, amelybe kétségtelenül az újdonságok halmaza van felvéve. Nyiregyháza most lázasan készül a társulat Thermidorra, melyet mi az előrehaladt színidény miatt nem láthatunk.

A szintársulat tagja Peterdy Sándor pedig ma mint vendég lép fel Budapesten a népszínházban, ahol a „Sárga csikó” népszínházban Csorba Márton csikós gazdát játsza.

— **A nagyerdei remete.** Remete életet folytatott a debreczeni nagyerdőn Petro István, egy siketnéma cizmadia mester. Május elsején hagyta el lakását, ahonnan el kellett volna költözködni. Minden holmiját otthon hagyta, maga pedig eltűnt. Ki sem ment a határból, gondolta, hogy szép időjárás mellett minden bokor szállást ad s kiment élni a nagyerdőre. Azóta hiába keresték mindenfelé, nem találták sehol. Tegnap csupa véletlenül nagyerdei odújában lették fel, ahol egy lócán hevert. Hogy miből élt, mit evett s hogy mit csinált a nagyerdei remeteségében, azt nem tudják. Felvitték a rendőrséghez, ahol egyebet nem tudhattak meg a szegény siketnéma remetétől, mint a nevét, a melyet még le tudott írni.

— **Társas ebéd.** Kiss Áron püspök beiktatási ünnepélyének befejező aktusa a bankett volt, melyről még lapunk tegnapi számában megemlékeztünk. A mire ezuttal kiterjeszkedni akarunk, az a bankett további lefolyása volt, melynek nem kevésbé érdekes mozzanatai voltak. A pohárköszöntőkben résztvevő Bollá Kálmán, a mi népszerű tábornokunk is, a kinek hazafias irányu beszéde épp oly lelkesedést, mint a mily meglepetést okozott. A tüzzel szónokló tábornok erősen csengő érczes hangját a terem minden részében feszült figyelemmel hallgatták s midőn gyűjtő hatású beszédét végezve, Kiss Áron püspökre ültette poharát, frenetikus tapsvihar és lelkesült éljenzés tört ki. Beszédét mondták még: K. Tóth Kálmán a debreczeni róm. kath. piarista rend és a lelkeszi karra, majd Szász Károly püspökre. Szeremley József, Tábajdy gróf Dégenfeld József főispánra s még számosan. A társas ebédnek kevéssel hat óra előtt lett vége, a mikor Kiss Áron püspököt a Rákóczy induló lelkesítő hangjai mellett kísérték ki a teremből.

— **Élénk hetivásárja** volt tegnap városunknak. A forgalom valóban szép és érdekes képet nyújtott. Nemcsak szekereken, de vasuton is rendkívül sokan jöttek városunkba, hogy tegnap a szomszédos forgalomban közel négyezer ember utazott Debreczenbe. A kereslet és üzlet felette élénk volt.

— **Körözés.** Az ügyészség körözi Lukács Gyulát, egy margitai születésű impertinens suszterinast, akinek nagyon ragadós keze volt és miután lopott, a gazdájától megszökött. — Polgár Mihály mezőtelegi lahost is keresik. Sikasztással van vádolva. Kis, zömök ember, 23 éves. Az egyik szeme folytonosan sir. Lehet, hogy ha megcsipik, mindkettővel sirni fog.

— **Eljegyzés.** Kohner Hermann leányát: Jankát, tegnap jegyezte el Braun Adolf Budapestről.

— **Peronospora fecskendő próba.** A kir. gazdasági tanintézet igazgatósága folyó hó 20-án pénteken délután 4 órakor a fűvészkertben megjelenő szőlőbirtokosoknak többféle rendszerű permetező gépet fog bemutatni, hogy a gépek működéséből a közönség tájékozhatta magát a leginkább megfelelő gép beszerzésére nézve.

— **A debreczeni vadász társaság** által vadászatra jogosan használatra tartott területére a vadászati jog további bérbeadására vonatkozólag Debreczen városa által elrendelt árverés ma folyt le. A számvevőség részéről Papp János volt jelen. A vadászterület használati jogát ismét a vadász társaság bérletre ki.

— **Debreczen irásiban és képben.** A Budapesten megjelenő „Látogatók Lapja”, mely tudvaleg közelebbi számában Debreczen városát rajzokban és ismertetésekben mutatja be, már elsején megjelenik. A szerkesztő-bizottság tehát a még szükségesnek bizonyult kérdések megvitatása céljából ma délután négy órakor a városházánál ülést tart.

— **Büntessék meg a kutyát.** A rendőrség előtt sok tréfás uri ember és asszonyosság megfordul. Ma is egy tépett ruhájú asszonyosság állított be, aki éppen nem vig kedvvel adta elő, hogy egy kutya megrépte a ruháját s kérte, hogy büntessék meg az ilyen veszedelmesen harapdáló kutya gazdáját. Csak hogy ez még az esetben sem történhetett volna meg, ha véletlenül az asszonyosság a gazda nevét tudja s így esett meg, hogy elszóltta magát s azt felelte: „Akkor hát büntessék meg a kutyát.”

— **Órajelzés.** A közönség érdekéről gondoskodik a legújabb rendelet, melyben a kereskedelmi miniszterium elrendelte, hogy délből 12 órakor az ország összes táviróhivatalai a budapesti központi óra után igazítsák óráikat, hogy a közönség mindig pontos értesítést kaphasson az időről.

— **Minő pénzek forognak?** A valuta szabályozása következtében, míg az átmenet tart, egy sereg régi és új pénz lesz forgalomban. Így például lesz háromféle bankjegy, háromféle államjegy, új bankjegyek még nem ismeretes fajtákkal, valószínűleg új államjegyek még szintén ismeretlen minőségben, 1 forintosok, 2 forintosok egy negyed forintosok, két féle ezüst régi váltópénz, husz és tiz koronás aranyak, kétféle ezüst koronák, kétféle nikelpénz és kétféle bronz váltópénz, teljesen eltekintve a mostani kereskedelmi arany pénzekről.

— **Szőlőültető részvénytársaság.** Morvay Tihamér kezdeményezése folytán vasárnap tartott meg a margitai városháza tanácstermében a Margittán létesítendő amerikai szőlőtelep felállítására vonatkozó értekezlet, a járás területéről igen nagy számban megjelent érdeklődők jelenlétében. Elnöklő főszolgabíró előadván a szétküldött felhívásában körülírt célt, mindenki által könnyen megérthető érveléssel indokolta annak szükséges voltát. Az egybegyűltek (a járás minden községe képviselve volt) nagy rokonszenvvel fogadták az eszmét és a hangulatból ítélve, valószínű is fog és kivitelezés rövid idő múlva meg fog történni. Miután azonban ezen értekezlet elé kész terv nem terjesztett elő, határozott, hogy egy szűkebb körű bizottság alakítsák, mely rövid idő alatt az ismételt összehívandó gyűlés elébe már kész tervet nyújtson be.

— **Arany karpereczt** talált a rendőrség egyik tagja a főtérn. Tulajdonosa kellő igazolás mellett a rendőrfőkapitányságnál veheti át.

— **Dr. Löfkovits Márton** ügyvéd irodáját a Piac-utca 1824 számú Szikszay-féle házba helyezte át.

— **Kerestetik egy közép kora bolti szolga** (ha lehet nőlen) Czim a kiadóhivatalban megtudható.

— **Egy jó házból való.** 13—14 éves fiú tanuló felvétetik a Szilágyi Gusztáv „Bika” szálloda épületben levő fodrászüzletébe.

Közgazdaság.

— **Sertésvásár.** Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok árjegyzése május hó 16-án.

Hizott sertésárak: I. Magyar első rendű: Óreg nehéz (páronként 400 klgron felüli sulyban) 46—46½ krig. Óreg közép (páronként 300—400 klgr. sulyban) 45½—46 krig. Fiatal nehéz páronként 320 klgron felüli sulyban 47½—48 krig. Fiatal köz. (páronként 251—320 klgr. sulyban) 47½—48 krig. Fiatal könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 48½—49 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) 46—46½ krig. Közép (páronként 220—270 klgr. sulyban) 47—47½ krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban.) 48.—49. krig. III. Romániai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) —. —. —. 10 krig. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) —. —. —. 11 krig. Könnyű (pkint 220 klgr terjedő sulyban) —. —. —. krig. — Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) 47—47½ krig. Közép (páronként 220—260. klgr. sulyban) 47—47½ krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 47.—47½ krig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokványos levonások mellett egy kilogram sulyra krajczárokkal értendő. Szokványosul a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertésleltés szám. 1892. év május hó 14-én volt készlet 149.822 drb, 1892. május hó 15-én felhajtott 5057 db, 1892. május 15-én elszállított 2514 drb, 1892. május 16-án maradt készletben 152.365 db.

Hivatalos árfolyamok.

(A budapesti áru- és értéktőzsdén 1892. május 17.)

Távirati tudósítás.

Magyar aranyjárdék 4%	109.80
Magyar aranyjárdék	—
Magyar papírjárdék 5%	100.85
Magyar vasuti kölcsön	120.—
Magyar keleti vasuti államk. I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államk. II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államk. III. kibocsátás	117.—
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	—
Temesbánati földterherment. kötvény zárad.	—
Magyar szállódezmaváltás kötvény	—
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	—
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	141.50
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy	135.50
Osztárárdék papírban	95.50
Osztárárdék ezüstben	95.—
Osztárárdék aranyban	111.50
1860-iki osztrák államsorsjegyek	141.—
Osztrák-magyar bankrészevény	988.—
Magyar hitelbank-részevény	361.25
Osztrák hitelintézet-részevény	318.10
Ezüst	—
Cs. és kir arany	5.64
20 frankos arany (Napleond'or)	9.48
Német birodalmi márka	58.80
London (3 havi váltókért)	119.85
20 márkás arany	11.71

REGÉNY CSARNOK.

A paraszt király.

— Regény. —

Irta: Turgenyev Iván.

26.

Figyelmesebben megnéztem a szerencsétlen gebét. A bordái egészen kiállottak és az izzadsággal telt oldalak úgy emelkedtek, akár egy fuvó. Rögtön megismertem a vállán levő seb helyéről a vén kanczát, mely Petrovics Márton annyit sok éven át hurcolta ide s tova.

— Hát Karloff már nem él? — kérdeztem Prokopot.

A vadászat annyira elfoglalt bennünket, hogy mindeddig semmire sem beszéltünk.

— Természetes, hogy él, — válaszolta Prokop. — De hát miért kérdi ön ezt?

— Ez nem az ő lova? Vagy talán eladta.

— Mindenesetre az ő lova; csak hogy nem adta el, hanem elvették tőle, — hogy annak a parasztnak adják.

— Hogyan, elvették? Hát ő beleegyezett?

— Az ő beleegyezését nem kérték ehhez. Különb is, az ön távolléte alatt sok dolgot fordult elő, — válaszolta Prokop, gyöngén mosolyogva az én csodálkozó tekintetemre. De még milyen dolgok, oh te nagy Isten! Most Slotkin minden fölött az ur.

— És Petrovics Márton?

— Oh, Petrovics Márton, úgy lehet mondani, a legutolsó embernek sülyedt alá. Majdnem éhen vész, — mit akar még többet? Ezek egészen megpuhitották. Egy szép reggelen majd még a házból is ki fogják kergetni.

Azzal a gondolattal, hogy ilyen óriást elkergessenek, sehogy sem tudtam megbárátkozni.

— De Sitkoff, — kérdeztem végre; — hát ez mit szól mindezekhez? Ó a második leányát vette feleségül, ugy-e?

— Ez, hogy megnősült? — válaszolt Prokop és tele torokkal kezdett nevetni. — Még a házba sem bocsátják be. Itt önre semmi szükség; kopogtasson más ajtón, ilyeneket szoktak neki mondani. Amint mondtam, itt most Slotkin vezényli az ezredet.

— És a menyasszony?

— Eulampia Martinovna? Oh, fiatal ur, megmondanám önnek... de ön még fiatal... lássa... úgy állanak ott a dolgok, hogy... ni, Diana nem szimatol valamit?

Valóban, a kutyám úgy állt egy sűrű tölgy-

bokor előtt, mely a keskeny völgyben állott, mint ha oda lett volna szegezve.

Prokoppal a kutyához futottunk: a bokorból egy szalonka repült föl. Két lövést bocsátottunk utána, de nem találtunk; a szalonka ismét más helyen ült le és mi utána mentünk.

A leves már az asztalon állott, mikor haza érkeztem, Anyám hosszas kimaradásom miatt pörölt velem.

(Folyt. köv.)

Idegenek névsora.

Bika szálloda.

Tisza Kálmán Geszt. — Tisza István Mátészalka. Ujfalu Szolnok. — Várady Budapest. — Dr. Hajnal Csaba. — Neulander Bpest. — Rássó Bőszörmény. — Freisperger Bpest. — Lóvy Béca. — Peterdy Szatmár. — Silberger Bpest. —

Angol királynő szálloda.

Szeremley H-M-Vásárhely. — Csermák Tamásvár-alja. — Ehrenfeld Vértes. — Csillag Lajos Bojt. — Marosi Ferencz Bpest. — Széll György Ujváros. — Benesik István N-Palád. —

Fehérló szálloda.

Bergman Károly Bécs. — Hanusch József Bécs. — Dresdner Adolf Bécs. — Siegl Rudolf Bécs. — Unger Bpest. — Eichner Soma Bpest. — Szlavay Ferencz Ér-Kenész. — Gerő Gyula Bpest. — Körösi Csoma József Fehérgyarmat. — Földesi Lajos, Matkó Ferencz és Galgóczy István Báránd. — Stancz Jenő Szatmár. — Szuhányi Ödön és fia Iváskő. —

Frohner szálloda.

Krausz Bpest. — Sári József Acsád. — Soos Ferencz Szentés. — Brül József Bécs. — Kocsis Péter Bpest. — Kecskeméti Bpest. — Bernáth Bpest. — Kovács Sziget. — Fohn Pályi. — Bogdán Nádudvar. — Sönfeld Bpest. — Beck Erdőbénye. —

MENETREND.

1892. május hó 1-től.

(Egységes vatuti (zóna) idő szerint.)

Debreczenből indul:

Vonat sz.	Út	Időpont
1601 gy. v.	Budapest-Nagyvárad felé	reggel 8 ó. 40 p.
1605 sz. "	"	délután 12 ó. 52 p.
1607 " "	"	*) este 10 ó. 31 p.
1641 v. v.	csak Nagyvárad	délután 3 ó. 40 p.
1608 sz. v.	M.-Sziget	délután 3 ó. 24 p.
1610 " "	"	este 7 ó. 45 p.
1606 " "	"	éjjel 3 ó. 09 p.
3411 v. v.	Kassa	reggel 8 ó. 45 p.
3403 sz. v.	"	délután 3 ó. 35 p.
3405 " "	"	este 7 ó. 35 p.
3114 v. v.	B.-Sz.-Mihály felé	máv.-ról reggel 5 ó. 48 p.
" "	"	vásártérről 6 ó. 04 p.
3112 " "	"	máv.-ról délután 3 ó. 19 p.
" "	"	vásártérről 3 ó. 38 p.
3212 " "	F-Abony	máv.-ról reggel 4 ó. 14 p.
" "	"	vásártérről 4 ó. 32 p.
3214 " "	Ohat-Polgár	máv. ról délután 5 ó. 10 p.
" "	"	vásártérről 5 ó. 24 p.

Debreczenbe érkezik:

1606 sz. v.	Budapest-Nagyvárad felől	**) éjjel 2 ó. 44 p.
1608 " "	"	délután 3 ó. 09 p.
1602 gy. v.	"	este 7 ó. 09 p.
1642 v. v.	csak Nagyvárad	reggel 7 ó. 42 p.
1609 sz. v.	M.-Sziget	reggel 8 ó. — p.
1605 " "	"	délután 12 ó. 29 p.
1607 " "	"	este 10 ó. 16 p.
3406 " "	Kassa	reggel 8 ó. 7 p.
3404 " "	"	délután 12 ó. 36 p.
3412 v. v.	"	este 7 ó. 20 p.
3111 " "	Bsz-Mihály-felől	vásártérről reggel 8 ó. 3 p.
" "	"	máv.-ra 8 ó. 17 p.
3113 " "	"	vásártérről délut. 5 ó. 46 p.
" "	"	máv.-ra este 6 ó. 05 p.
3211 " "	F-Abony	vásártérről délut. 5 ó. 23 p.
" "	"	máv.-ra 6 ó. 37 p.
3214 " "	Polgár és Ohat	vásártérről reggel 8 ó. 12 p.
" "	"	máv.-ra 8 ó. 27 p.

Budapestről-Debreczenbe indul:

506/1608	személy vonat	reggel 8 óra 25 perczkor.
504/1602	gyors	délután 2 " 10 "
1606	személy	este 7 " — "

*) Közvetlen vonat M-Szigetről-Budapestre.

**) Közvetlen vonat Budapestről-M-Szigetre.

Eladó üzlet.

Családi körülmények miatt egy a főpiacon **legjobb** menetelű női divatüzlet kedvező feltételek mellett azonnal eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

KARDOS LÁSZLÓ
czegléd-utca.

Ajánlja

RUMBURGI, CREAS és **házi vásznak,** szepességi és sziléziai **asztalneműek,** fehér, színes, belföldi és francia

ZSEBKENDŐK nagy raktárát.

Rickl József Zelmós

DEBRECZENBEN

ajánl friss töltésű ásványvizeket, u. m.: Bikszádi, Bártfai, Czigelkai, Csizi Jod, Emsi, Franzensbadi, Gieshübli, Gleichenbergi, Halli Jod, Ivándai, Karlsbadi, Kissingeni, Rákóczy Koritniczai, Krondorfi, Lipiki Jod, Margit-forrás, Marienbadi, Mohai Agnes és Stefániai forrás, Parádi, Püllnai, Preblau, Pymontti acél, — Serebeniai (Bosnia), Güber forrás, Levicoid és Roncegnoi arsen és vastartalmuak, Rohitschi, Selters, Salvator, Suidsitz, Szolyvai, Szulini és Budai, keserű vizek.

továbbá:

Lekence, olajban mindentféle törött festékeket és mindenemű fűszerárakat a legjutányosabb árakon.

Férfi Chiffon ingek

a hirneves SCHROLL-féle Chiffonból, 1 frt 90, 2 frt 20, 2 frt 60.

Gallérok, kézelők, nyakkendők.

Harisnyák, keztyük.

Napernyők.

ESERNYŐK.

Kész mosó gyermekruhácskák.

BRASSÓI POSZTOK,

Tricot, Peruvien és Doskin

SZABÓ LAJOS FIAI
czégnél.

Lakás berendezésekhez **szőnyeg, butorszövet.**

FÜGGÖNY,

viaszos vászon **parkett,**

lynoleum (parafaszőnyeg)

nagy

választékban

tetemesen

leszállított áron

Kunz József és Társa

czégnél

Debreczenben, kistemplom-bazár.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint a ZÖLDFÁHOZ címzett kávéházból kiköltözvén s már Május 1-től fogva

a **PETŐFI**-hez címzett vendéglőt

Késes-utca 3464. sz. a. (bejárat az ispotály-utca felől is) vettem át, melyet f. hó 18-án azaz szerdán, jó zenekar mellett megnyitok.

Vendéglő helyiségem igen csinos udvarban, fedett tekepályával s vendégszobákkal is el van látva.

Kitűnő hideg és meleg ételek, valamint tisztán kezelt italok, legjutányosabb árban szolgáltatnak ki.

Kiváló tisztelettel

Grósz Mór,

vendéglős.

Női ruhaszövetek, gyapju Voile-ok.

MOSÓ VOILE-ok, BATIST, ZEPHIR, ATLAS-SATIN.

Vannak. Kész fehérneműek.

SZÖNYEGEK, FÜGGÖNYÖK,

ágy- és asztalterítők,

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél.

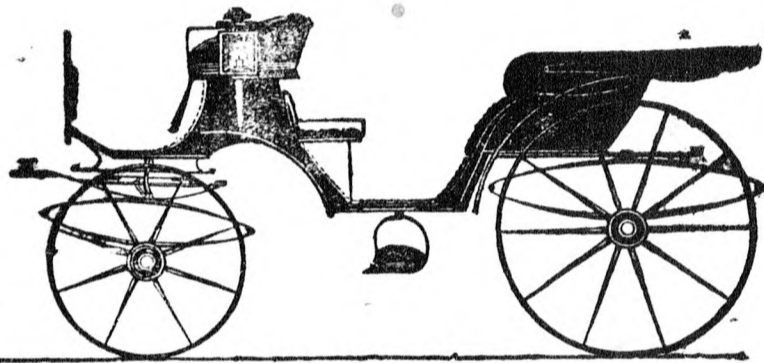
Leszállított áruk az egész idény alatt.

Uj kocsigyártelep.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy **Debreczenben, szent-Anna utcán a 23ll-ik szám alatt levő Urbányi-féle házban, a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő**

kocsigyártelepet

rendeztem be.

Szakismeretemenl fogva — melyet az ország különböző részeiben szereztem, a munka izléses és tartós kiállítását illetleg, biztosíthatom a nagyérdemű közönséget arról, hogy minden hasonnemű tisztelettel képes vagyok a versenyt kiállani.

Megrendeléseket, javításokat, a legrövidebb idő alatt s a lehető legolcsóbb árszámítás és jótállás mellett eszközölök.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

tisztelettel

Klész Péter,
kocsigyáros.

POLLAK SAMU

aszfalt és cementiparvállalat

Kolozsvár-Debreczen.

Elvállal jótállás és legjutányosabb árak mellett; Nedves lakások, piucze-helyiségek stb. gyökeres szárazzá tételét, új építkezéseknél: az alapfalaknak aszfalt-réteggeli bevonását.

Továbbá: kapubejáratok, folyosók, terrassok stb.-nek a legjobb minőségű természetes aszfalttal való burkolását. — Állandóan készít: cement- és mozaik lapokat, különféle szín és nagyságban. Cement lapok, műhely áthelyezés miatt tetemesen leszállított árban □ 1 frt 40 krtól feljebb. — Ajánlkozik: szökőkutak, csatornázások és más betonirozások, valamint gravit-terrazzo készítésére. Raktáron tart: tűz-mentes aszfalt-tetőpép, aszfalt elszigetelő lemez, szines aszfalt máz, Carbolineum és Mikotonatont (gomba irtásra) portland- és roman-cementet.

Elfogad megrendeléseket: aszfalt-tetőpép és facement befedéseket, Mettlachi lapok, diszes fabarkolatok (Stucko Lustró és Stuckmarmor) saját módszerű,

és kir. szabadalmazott aszfalt-parquette-ára,

valamint minden e szakba tartozó munkálatokra.

Iroda Debreczenben Kádas-utca 1837. sz. a.

Gyönyörű minták magán-vevők részére ingyen és bérmentve.

Mintakönyvek szabók számára bérmentetlenül.

Öltözetekre való kelmék.

Peruven és Cosking a magas Clerus számára, szabályoszerű kelmék ca. és kir. hivatalnokai-, veterán-, tűzoltó-, tornász- cseléd-egyenruhákra, teke- és játékszatra való posztó, loden, vízmentes kelmék vadász kabátokra, mosókelmék, utazó-plaidek 4—12 frtig stb.

Aki jutányos, becsületes, tartós, tiszta gyapju-posztó-árut, nem pedig a mindenfelől kínálgatott s a szabó fáradságára s költésére sem érdemes olcsó rongyokat akar vásárolni, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brünben.

Legnagyobb posztó-raktár a Kontinensen. O. ért. fél-millió értékű állandó s világraizáló üzletem mellett természetesen, hogy számos szelvény vagy maradék akad különféle hosszúságban; de ezekből mintákat szétkülöztetni nem lehet, ennél fogva nem egyéb szédélgésnél, ha egyes posztó-cégek maradékokat és szelvény-mintákat hirdetnek. Övöm tehát a t. c. közönséget különösen ezen cégektől, melyek 3.10 m. hosszú szelvényeket kíválnak. Már az egyforma hosszúságból nyilvánvaló a szédélgés. Ezen szelvények nem modern, a divatból kimeni és elarusíthatlan darabokból vágottak és ezen ócskaság nem éri meg az eladási ár harmadát sem. Nem tetsző maradékokat kicserelek vagy a pénzt visszaküldöm. Szín, hosszúság, ár, a maradékok megrendelésekor közlendő. —

Szétküldés csak utánvétellel 10 frton felül bérmentve. Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz, francia nyelven.

155. szám.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat gyártmányainak

ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-kán Budapesten tartott általános magyar malom gyűlésen megállapított s 1887. június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt.

A. Asztali dara nagyszemű . . .	100 kiló	17.20
B. Szinte " aprószemű . . .		16.80
O. Király liszt		16.60
1. Lángliszt kivonat		15.80
2. Elsőrendű zsemlye liszt		15.20
3. Zsemlye liszt		15.—
4. Elsőrendű kenyér liszt		14.60
5. Közép kenyér liszt		13.80
6. Kenyér liszt		13.20
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 klg.		11.80
8. Takarmány liszt		8.80
11. Finom korpa zsákkal á 50 klg.		4.60
" " zsáknélkül		4.40
12. Durva " zsákkal " "		4.20
" " zsáknélkül		4.—
Csirke buza zsák nélkül		3.90

Debreczen, 1892. ápril 30.